

طراحی گمانی

طراحی، تخیل و رویاپردازی اجتماعی

اثر

آنتونی دان - فیونا ریبی

ترجمه

مهدی مقیمی - نجاد شفیعیان فر

کتاب وارش

سرشناسه: دان، آنتونی، ۱۹۶۴ - م. (Dunne, Anthony)

عنوان و نام پدیدآور: طراحی گمانی: طراحی، تخیل و رویاپردازی اجتماعی / اثر آنتونی دان، فیونا ریبی؛ برگردان مهدی مقیمی، سجاد شفیعی‌فر؛ ویراستار محمد شمس‌الدین.

مشخصات نشر: تهران: کتاب وارث، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۵۶ ص.: مصور، جدول؛ ۲۰/۰×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۵۴-۵۸-۴

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: [2013], Speculative everything: design, fiction, and social dreaming.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۴۱-۲۵۰.

یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: طراحی، تخیل و رویاپردازی اجتماعی.

موضوع: طراحی -- فلسفه؛ Design -- Philosophy

شناسه افزوده: ریبی، فیونا، ۱۹۶۳- م. (Raby, Fiona)

شناسه افزوده: مقیمی، مهدی، ۱۳۶۲ - ، مترجم

شناسه افزوده: شفیعی‌فر، سجاد، ۱۳۶۷- ، مترجم

رده‌بندی کنگره: NK ۱۵۰۵

رده‌بندی دیویی: ۷۴۵/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۷۵۶۵۹

کتاب وارش

طراحی عثمانی

طراحی، تخیل و رویاپردازی اجتماعی

اثر: آنتونی دن - ف. د. پیترو

برگردان: مهدی مقیمی - سجاد عثمانی

ویراستار: محمدجواد خوشناموند

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۵۴-۵۸-۴

قیمت: ۶۵۰۰۰۰ ریال

تهران. خیابان انقلاب. خیابان فخررازی. بعد از تقاطع لیافی نژاد.
نیش کوچه ماستری فراهانی. پلاک ۱۱. طبقه ۱. واحد ۱

www.mirdashtibook.com www.fmirdashti.com
info@mirdashtibook.com info@fmirdashti.com

کتابسرای
میردشتی
MIRDAŠTIBAYE MIRDASHTI

ناشر همکار و مرکز توزیع
کتابسرای میردشتی

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۰۶۶۰
نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۹۱۹۶۸

فهرست

۹	مقدمه بر ترجمه‌ی فارسی
۱۳	مقدمه آنتونی دان بر ترجمه فارسی
۱۷	پیش‌گفتار
۱۹	قدردانی
۲۱	۱. چراغ‌ار طراحی بنیادی؟
۳۳	۲. نقشه‌ای از ناواقعیت
۵۷	۳. طراحی به زبان نقد
۷۳	۴. غول‌های مصفا: بزرگ، کامل، واگیردار
۹۷	۵. یک زمین‌ری: سمبل دنیاهای داستانی و تجربه‌های فکری
۱۲۳	۶. داستان‌های هادی: دعوت به باورپذیری
۱۳۹	۷. زیبایی‌شناسی ناواقعیت
۱۸۱	۸. میان واقعیت و ناممکن
۲۰۳	۹. طراحی گمانی
۲۴۱	کتابنامه
۲۵۱	نمایه

مقدمه بر ترجمه‌ی فارسی

مقدمه‌نویسی برای کتابی در حوزه یکی از رویکردهای دیزاین با عنوان طراحی گمانی، آن هم همزمان با زندگی در شرایط بحرانی حاصل از شیوع و همه‌گیری ویروس کرونا پس از چپین در سراسر ایران و جهان، کاری است سهل و ممتنع. همچون خود مفهوم دیزاین و طراحی، سهل است از این جهت که ملموس‌ترین وجه تاثیر رفتار طراحی را می‌توان در بخش‌های فراگیر این بحران لمس کرد و ممتنع است از این جهت که مساله به غایت پیچیده است و مستلزم تحقق و تأمل بسیار و چندوجهی. ابتدا لازم می‌بینم در ارتباط با رویکرد اصلی همین کتاب اشاراتی داشته باشم و سپس به مسائلی که اکنون در آن به سر می‌بریم و نقش دیزاین در تعامل با چنین پدیده‌هایی که می‌دانند تمامی ابعاد زندگی انسان در مقیاس جهانی را تحت تاثیر خود قرار دهند.

در مواجهه اولیه با دهنی کتابی بی‌رامون طراحی گمانی در اولین مرحله به مفهوم گمان توجه‌مان جلب می‌شود و اینکه رابطه مفهومی که میان این مفهوم دهنی با مفهوم طراحی می‌توان برقرار کرد است. من اینجا می‌خواهم از منظر نظریه ساختارگرایانه با این مساله مواجه بشوم و اینکه دیزاین و طراحی گمانی چگونه می‌تواند ساختار دیزاین و ساختارهای مرتبه با حوزه دیزاین را از خود متأثر سازد.

همانطور که می‌دانیم یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های عصر مدرنیته، تغییرات در کالبد جامعه و وامدهای خرد آن بوده و هست و این تغییرات بی‌شک دارای یک هویت و معنای واحدی متناسب با ویژگی‌های ساختاری پرآیند مدرنیته بوده است. در نتیجه همین تغییرات ساختاری در بنیان‌های جامعه، ساختار امروز با گذشت بیش از صد و اندی سال از شکل‌گیری این جریان فراگیر تمامی آثار مثبت و منفی آن را در قالب مفهومی به‌عنوان مزیت‌ها و تبعات مدرنیسم مورد مطالعه و نقد و بررسی قرار می‌دهیم. این ساختارشناسی در حوزه مدرنیسم از جمله می‌تواند در حوزه دیزاین و مفهوم طراحی نیز مورد توجه قرار گیرد. از این زاویه می‌توان دیزاین را به‌طور مشخص یکی از عناصر ساختاری مدرنیسم به‌شمار آورد. و

اینکه این ارتباط ساختاری میان مدرنیسم و دیزاین یک ارتباط سیستماتیک و سامان یافته است در تحلیلی که میان دیزاین و مدرنیسم می‌توان تصور کرد. نقش اثرگذار دیزاین در این میان چیزی نیست که بر هیچکس پوشیده باشد اما اینکه این رابطه، رابطه‌ای آمرانه از سوی نظام تولید بوده یا رابطه‌ای تعاملی و متفکرانه، قابل بحث است. شاید آنچه سبب می‌شود که به بررسی دقیق‌تر این رابطه تعاملی بپردازیم، پیوندی است که میان مفهوم گمان و گمانه‌زنی با مفهوم و نقش دیزاین برقرار کرد. آنچه اینجا محل دقت و تأمل است نقشی است که طراحان به نحو انکادیشانه‌ای با مساله‌های پیش روی خود مواجه می‌شوند این مواجهه هرچند چیزی است که آنرا مواجهه‌ای مبتنی بر گمانه‌های آینده‌نگرانه‌ی طراحان می‌خوانیم و نه مواجهه‌ای از نوع آمرانه از طرف کارفرمایان سیستم تولید و ساخت. در ادامه می‌توانیم نقش و اثر طراحان را در شکل‌گیری جهان مدرن را بر همین اساس بررسی‌هاکاوای قرار دهیم و اینکه طراحان در به وجود آمدن وضعیت کنونی تا چه حد مسؤولند و یا مسؤولانه برخورد کرده‌اند.

به نظرم طراحی گمانی می‌خواهد به طراحان این نکته را یادآوری کند که نقش گمانه‌زنانه‌ی آنان در گذشته، حال و آینده به دقت زیر ذره‌بین آیندگان و منتقدان خواهد بود و اینکه طراحان در روند تولیدات و محصولات حاصل از عملکرد آنان و بخش تولید و مصرف تا چه میزان ریشمندان و عاقبت‌اندیشانه رفتار کرده‌اند. این رابطه ساختاری میان دیزاین و مدرنیسم تولیدی و خدماتی است که چنین الزاماتی را پیش روی ما قرار می‌دهد. رابطه‌ای که به مفهوم دقیق کلمه رابطه علت و معلولی است و نه رابطه‌ی تابع و متبوعی. بخش بسیار مهمی از آنچه که به عنوان فناوری و محصولات آن، چنانچه تمامی است زندگی انسان را مورد تاثیر قرار داده حاصل رفتارهای طراحان است. اعم از نتایج خوب یا بد آن. مفهوم گمان و گمانی بودن طراحی از این زاویه اهمیت پیدا کرده و می‌کند. ماجرای کرونا که در همین روزهای آماده‌سازی این کتاب از سوی ناشر محترم در دست اقدام است و همه حوزه‌های زندگی‌مان را تحت تاثیر قرار داده به شدت در بخش‌هایی توجه ما را به قابلیت‌های طراحان در چنین شرایطی جلب می‌کند و آن اینکه طراحان در چنین شرایط اضطراری دارای چه نقشی بوده و یا می‌توانند باشند. بدون شک در بخش‌های مرتبط با تولید و خدمات، نقش طراحان قابل بررسی

است، تامین انواع تجهیزات در حوزه پزشکی و پیراپزشکی و سیستم‌های ایمنی در نیازمندی‌های روزانه مردم از بخش‌هایی است که در این انتظارات قابل تحریف و تحمیم است. و هر چه از عمق و عمر این پدیده ویروسی می‌گذرد به تاثیری که این پدیده می‌تواند روی روندهای زندگی بگذارد، بیشتر پی خواهیم برد.

بیست و نهم اسفند نود و هشت

داوود اکبری